Geç Tahsilde Munzam Zarar İspatı

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay 11. Hukuk Dairesi	05.06.2024	Onama

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/2099	2024/4675	TBK 122, TBK 50, HMK 187, HMK 370

ÖZET

Faiziyle tahsil edilen alacağın geç ödenmesi nedeniyle 250.000 TL munzam zarar isteyen davacının talebi, iş yeri devri ve kredi iddiaları somut delille kanıtlanamadığından reddedildi; Yargıtay kararı oy çokluğuyla onadı. Karşı oy, enflasyon kaybının ayrıca ispatını gerektirmediğini savundu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/gec-tahsilde-munzam-zarar-ispati-2024-4675/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

11. Hukuk Dairesi 2023/2099 E. , 2024/4675 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2021/599 Esas, 2022/2776 Karar

HÜKÜM : Esastan ret

İLK DERECE MAHKEMESİ : Bakırköy 7. Asliye Ticaret Mahkemesi

SAYISI : 2019/208 E., 2020/660 K.

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip, gereği düşünüldü.

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davalıya karşı alacak davası açıldığını ve borçlu-davalının temerrüde düşmekteki kusuru yönünden faiziyle birlikte alacağın davalıdan tahsiline karar verildiğini, kararın Yargıtay denetiminden geçerek onandığını ve alacağın icra dosyası ile tahsil edildiğini, ancak müvekkilinin alacağını davalının kusur ve hatası nedeniyle geç tahsil ettiğini ve bu nedenle zarara uğradığını, parasını zamanında tahsil edemediği için ayrıca bankalar tarafından haciz takiplerine maruz kaldığını, müvekkilinin ganyan bayisini tasfiye etmek zorunda kaldığını, işlerini düzeltmek için bankalardan aldığı kredi taksitlerini ödeyemediğini, babasından kalan gayrimenkul hisselerini satmak zorunda kaldığını, sağlığını kaybedip kalp hastalığı ve başka hastalıklara yakalandığını ileri sürerek 250.000,00 TL munzam zararın davalıdan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; davanın zamanaşımına uğradığını, davacı tarafın Mülga Pamukbank T.A.Ş ile 24.06.1999 tarihinde üye işyeri sözleşmesi imzaladığını, 17.01.2000 tarihinde davacıya ait ganyan bayiinde yurtdışı kartlarla işlem yapıldığını, davacının toplamda 16.215,00 TL dolandırıcılık işlemi gerçekleştirildiğini, davacının Bakırköy 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 2000/380 E. sayılı dosyasında yargılanarak dolandırıcılık suçundan cezalandırılmasına karar verildiğini, yani davacı tarafın dava konusu yaptığı işlemlerin gerçek bir alışverişi yansıtmayan sahte işlemler olduğu ve sahte kartlarla müvekkili bankanın dolandırılmaya çalışıldığının tespit edildiğini, bu nedenle davacının temerrüt iddialarının gerçeği yansıtmadığını, bu eylemin nitelikli dolandırıcılık olduğu tespit edilmesine rağmen Yargıtay kararı ile aradan geçen süre dikkate alınarak zamanaşımına uğradığı tespit edilen dosyada düşme kararı verildiğini, ancak bu durumun davacının zarara uğradığı tutarları dolandırıcılık sonucu ele geçirdiği yönündeki tespiti ortadan kaldırmadığını, davacı tarafından Asliye Ticaret Mahkemesi'nde açılan davada paranın sahibi bulunamadığından davacıya iade edilmesi gerektiğine karar verildiği ve karara istinaden davacıya Bakırköy 13. İcra Müdürlüğü'nün 2015/7752 E. sayılı dosyasında 102.028,26 TL ödeme yapıldığını, ana paranın yaklaşık 8 katı tutarında ödeme yapıldığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile alacağın muaccel olduğu tarih itibariyle 10 yıllık zamanaşımı süresinin dolmadığı, davacının, parasını tahsil edemediğinden bankalar tarafından haciz takiplerine maruz kaldığı, ganyan işini tasfiye ettiği, işlerini düzeltemeyerek bankalardan aldığı kredi taksitlerini ödeyemeyip babasından kalan gayrimenkul hisselerini satarak zarara uğradığını iddia ettiği, davacının ganyan bayi işletmesini 22.07.2008 tarihinde devrettiğine ilişkin devir sözleşmesi sunduğu, ilgili banka şubelerine yazılan müzekkere cevaplarında davacı adına herhangi bir kredi hesap kaydına rastlanmadığının bildirildiği, davacı tarafça farazi iddialarla işyerinin devredildiği, bankalardan kredi çekildiği gibi olasılıklar ve meydana gelebilecek zararlardan bahsedilmiş ise de somut olarak geç ödemeden dolayı uğranılan

zararları gösterir hususlar olmadığı, davacının munzam zarar iddiasını somut delillerle ispatlayamadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

Davacı vekili istinaf dilekçesinde özetle; İlk Derece Mahkemesinin delilleri incelemeden hüküm kurduğunu, gerçek zararları saptamak için bilirkişi incelemesi yapılması gerektiğini, zarar olgusunun gerçekleştiğini belirterek Mahkeme kararının kaldırılarak davanın kabulüne karar verilmesini istemiştir.

C. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dosyada mevcut delil durumuna göre ispat yükü kendisine düşen davacının iddiasını ispat edemediği, Mahkeme kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde özetle; yerel mahkemenin soyut gerekçelerle davanın reddine karar verdiğini, müvekkilinin borçlarını ödeyemeyerek icra takiplerine maruz kaldığını, kredi çekildiğine dair belgenin dosyaya sunulduğunu, müvekkilinin alacağını geç tahsil etmesi nedeniyle aşırı zarara uğradığını, deliller toplanmadan karar verilidiğini, zararın tespiti hususunda bilirkişi raporu alınmadığını belirterek kararın bozulmasını istemiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Dava, munzam zarar iddiasına dayalı tazminat istemine ilişkindir.
2. İlgili Hukuk

1. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun (6100 sayılı Kanun) 369 uncu maddesinin birinci fıkrası ile 370 ve 371 inci maddeleri.

2.6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 122 maddesi.

3. Değerlendirme

1.Bölge adliye mahkemelerinin nihai kararlarının bozulması 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesinde yer alan sebeplerden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

2. Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup davacı vekilince temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının 6100 sayılı Kanun'un 370 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz giderinin temyiz edene yükletilmesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

05.06.2024 tarihinde oy çokluğuyla karar verildi.

KARŞIOY

Dava; 6098 sayılı Kanun'un 122 nci maddesine dayalı munzam zarar istemine ilişkindir. Mahkemece; davacının alacağının faizi ile birlikte tahsil ettiği, faizi aşan zararını ispatlayamadığı gerekçesiyle dava ve davacının istinaf başvurusuda Bölge Adliye Mahkemesince reddedilmiştir.

Kural olarak borçlu borcunu zamanında ödeseydi ödenen parayı davacı alacaklının somut bir yatırıma dönüştüreceği ileri sürüldüğü takdirde bu yatırımın yapılanmaması nedeniyle zararın oluştuğu iddiasını ispat yükü üzerinde olan davacı; somutlaştırdığı zararı ispatlamakla yükümlüdür. Ancak bu şekilde bir somutlaştırma yapılıp ispat edilmemesine rağmen davacının faizi aşan bir zararının bulunmadığını kabul etmek özellikle yüksek enflasyon ortamında paranın değer kaybı gerçeği karşısında hakkaniyete uygun bir çözüm yöntemi olmaz. Çoğun içinde az da vardır ilkesi gereğince yüksek enflasyona bağlı olarak paranın alım gücünün düşmesi nedeniyle oluşan bir zararın varlığının da ayrıca kanıtlanması gerekmez.

Anayasa Mahkemesi'nin 2014/2267 başvuru numaralı 21.12.2017 sayılı kararında da yerel mahkemenin munzam zararının somutlaştırılıp kanıtlanamadığı yönündeki kararını onayan Yargıtay Özel Dairesinin kararı; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları da emsal gösterilerek yüksek enflasyonun alacağın değer kaybına uğradamadan ödenmesinde dikkate alınması gerektiğine işaret etmiştir.

Nitekim 6100 sayılı Kanun'un 187 nci madesinin ikinci fıkrasında herkesçe bilinen vakıaların ve ikrar edilmiş vakıaların ispatının gerekmediği belirtilmiştir.

İspat zorluğunun bulunduğu durumlarda dahi 6098 sayılı Kanun'un 50 nci maddesi gereğince zararın hakim tarafından takdir edilmesi gerekmektedir. Hakim takdir hakkını kullanırken elbette dosyaya sunulu Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası değişik yatırım argümanlarına ilişkin verilerden yararlanması ve gerektiğinde bilirkişi raporu alması gerekmektedir. O halde mahkemece davalının temerrüdü nedeniyle alacağın geç tahsilinde kusurlu olduğunun kabulü ile yukarıda açıklanan hususlar gözetilerek zararın tayini gerekir iken davanın reddine karar verilmesi doğru olmayıp, Daire çoğunluğunun aksi yöndeki onama kararına katılmıyorum.